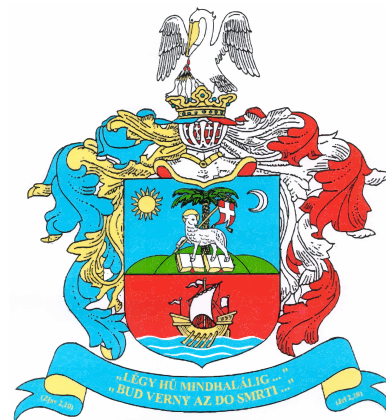

KÁLVINISTA SZEMLE

A SZLOVÁKIAI REFORMÁTUS KERESZTYÉN EGYHÁZ
HIVATALOS LAPJA

XCI. évfolyam

2. szám

2020. február

Ára 0,50 €

JÓZANSÁG

Általában, amikor kiejtjük ezt a szót, csak azt értjük ez alatt, hogy: józan vagy józanság, aki távol tartja magát a szeszes italok túlzott fogyasztásától, aki nem veszíti el a fejét, ha megfogja a poharat.

Pedig ennek a szónak mélyebb az értelme, gazdagabb a jelentése, mint sem gondolnánk. A Biblia eredeti görög szövege szerint józannak lenni azt jelenti: távol állni minden szellemi és lelki túlzástól. Pál apostol figyelmeztetése szerint józannak kell tehát lennie annak, aki gyülekezetben szolgál: hiszen egy egész gyülekezet gondja, terhe van a vállára rakva (1Tim 3,2), és ezért Istennek felelősséggel tartozik minden tettéért és minden kimondott szaváért. Hányszor nem tudjuk higgadtan és józanul felismerni helyzetünket az Istennel való viszonyunkban, mint a gyülekezetek őrállói, tanítói. Hányszor nem tudjuk mint lekipásztorok józanul elrendezni a világgal szemben való viszonyainkat.

Pál intése, figyelmeztetése, ami a józanságot illeti, nem csak a pásztorok felé hangzik, hanem a gyülekezet felé is: ne aludjunk tehát, mint más emberek, hanem legyünk éberek és józanok (1Thesz 5,6)! A józansághoz hozzátartozik a vigyázás, az éberség is, melyet nem az elvakultság, hanem az üdvösség mozgat. Ez a józanság legyen jellemzője a gyülekezetnek, erről legyen felismerhető ebben a világban. Szeretném felhívni e sorok olvasóinak figyelmét, hogy Pál itt a hívőket figyelmezteti, akik vállalták a Krisztusba vetett hit minden nehézségét és velejáróját. A gyülekezetnek távol kell állnia minden testi és lelki túlzástól. A gyülekezetnek, mint Krisztus Földön élő, csendes vándorló népének kell intenie, figyelmeztetnie, ha kell lekipásztorát, presbitereit, gyülekezeti tagjait a túlkapásuktól, testi, szellemi túlzásoktól az alázatosság lelkiületével.

Uriel Soberanes

A gyülekezetben azonban a generációk keverednek. Élnek benne öregek, fiatalok. Pál róluk sem feledkezik meg. A gyülekezetben élő öregeknek így üzen: „hogyan az idős emberek legyenek... józanok” (Tit 2,2a). Sokszor az öregség jele az, amikor a múlt mindig szép, a jelen kevésbé jó, a jövő pedig teljesen reménytelen és kilátástalan. Tiszteletben tartjuk és nagyra értékeljük az öregek érettség hozott megszámlálhatatlan áldozatát, élettapasztalatát és bölcsességét, de a páli figyelmeztetés ugyanolyan érvénnyel hangzik felénk is, mint a

fiatalabbakhoz. Mert Pál a fiataloknak is üzen. Timótheust, fiatal munkatársát így inti: „Te azonban légy józan mindenben” (2Tim 4,5a). A hangsúly nemcsak azon van, hogy légy józan, hanem azon is, hogy minden tekintetben. Milyen nehéz egy ifúnak higgadtan, előrelátónak lenni! Hányszor megszegyénít még ma is ifjú életünk megannyi megdöbbentetlensége és elhamarkodott tette, cselekedete. Legyenek hát a gyülekezeteinkben élő, öreg testvéreink higgadtak a múltra való visszaemlékezésben, józanok a

jelen megítélésében, és reménység töltse el szívüket a jövővel szemben.

Miért van arra szükség, hogy a Krisztusban élők józanok legyenek? Sok válasz kínálkozik erre a kérdésre, de mi most a legkézenfekvőbb, a legkimerítőbb feleletet idézzük Péter apostol szavaival: „legyetek tehát bölcses és józanok, hogy imádkozhassatok” (1Pt 4,7). Az imádság a legfőbb része annak a háládatosságnak, amelyet Isten tőlünk kíván. Az imádság az az áldott alkalom, amikor Isten elé vihetjük minden lelki és testi szükségünk kielégítését. „Legyetek józanok, vigyázzatok” (1Pt 5,8a).

Gyüre Zoltán

KEZEK

Amikor a szeretetszolgálatról van szó, akkor gyakran elhangzik, hogy a diakónia az egyház kinyújtott keze. Ez egy régi kifejezés. De a régiek értették, hogy ez mit jelent. Ebben a cikkben szeretném azt a kérdést körüljárni, részben dr. Joó Sándor 1939-ben keletkezett, de ma is aktuális írása alapján, hogy milyen is ez a kéz? Hogyan néz ki a diakónia keze, amellyel a szeretetszolgálat munkálkodik? Ez egy fiatal vagy egy öreg kéz? Egy erős vagy egy gyenge kéz? És mik a tulajdonképpeni feladatai?

Joó Sándor – Abraham Kuyper alapul véve – a következő területekre osztja fel a szeretetszolgálatot:

- a szegénységet megelőző munka rendszeres kifejtése,
- a diakonális munkásság határainak és a segélyezés módjának vizsgálata,

- a szolgálathoz szükséges anyagi alap megszerzésének elméleti és gyakorlati tárgyalása.

Ez így leírva eléggé száraz, de annál fontosabb. A kéz képét használva jobban megérthetjük, hogy mire vonatkoznak a diakóniának ezen részterületei. Az első pont tulajdonképpen nem jelent mást, mint a rendszeresen adakozó kezet. Ebben az esetben az adományt a lehető legtágabb értelemben értve: a simogató és az imádkozó kézzel együtt. A második pont azt vizsgálja, hogy meddig ér el a kezünk, és kik azok az emberek, akik ránk vannak bízva. Az internet összezsugorította a világot. Hamarabb értesülünk a világban zajló eseményekről. Ennek ellenére vagy talán éppen ezért fontos súlyozni az adományokat aszerint, hogy hol van nagyobb szükség a segítségre, illetve azt is, hogy melyik az a terület, ahol csak mi segítünk.

Így az a segítségnyújtás felértékelődik, fontosabbá válik. A harmadik pontot, pedig a szervező, irányító kézzel lehetne leírni, amilyenre szintén szükség van a segítségnyújtás folyamán, hogy a lehető leggazdaságosabb módon használjuk a meglévő erőforrásainkat. Mindezek a tevékenységek a gyülekezetben zajlanak, hiszen a gyülekezetnek a szeretetszolgálat végzése olyan természetes tevékenysége, mint ahogy mi nap mint nap a kezünket használjuk.

Mindezeket a kezeket átfogja Krisztusnak a kereszten átszegezett keze, amely megalapozza az egész egyházat és annak szolgálatát. A szeretetszolgálat végzése Krisztusnak a kereszten megmutatkozott irgalmasságának folytatása. Ebből fakad, hogy hittel, istenfélelemmel és felelősséggel végezzük szolgálatunkat.

Haris Szilárd

LEHET A SZÍVÜNK MINDIG VIDÁM?

Egy nagyon kedves ifjúsági ének szavai jutottak eszembe, amikor azon elmélkedtem, hogyan hozhatjuk összefüggésbe a farsangot, a vidámság és mulatságok időszakát a hitéletünkkel. Egyáltalán lehet-e a hívő, Istent követő embernek táncmulatságokon, farsangi összejöveteleken részt venni?

Bizonyára nem lehet egyértelmű tanítást adni arról, hogy szabad vagy nem szabad bálokban részt venni a hívő embernek, netalán még a lelkésznek is. Bár tudjuk, hogy egyre inkább elterjedt kö-

reinkben is, hogy kimondottan egyházi bálokat, mulatságokat szerveznek, és bizony az sem ritka, hogy a lelkész igenis tiszteletet teszi közséje ilyen jellegű rendezvényein. Nincs jogunk sem elítélni, ha a hívők is szeretnek mulatni, táncolni, sem lenézni őket akkor, ha nem kedvelik ezt a fajta szórakozást.

Nem a hívő vagy nem hívő léttől függ tehát, hogy a farsangi időben valaki mulatozik vagy nem. Ez leginkább temperamentumtól és hozzáállástól függ. Viszont ami fontos, hogy a mulatozást

is azok között a keretek között kell igyekezni megélni, ami a keresztyén magatartáshoz illő, ami nem ellenkezik Isten tetszésével.

A vidámság, a jókedv igenis része kell legyen Isten gyermeke mindennapjainak. Isten nem szomorkodó, magát minden jótól megvonó életet vár el tőlünk. Számtalan ige beszél vidám szívről, de örömről, vígságról is! „A vidám szív a legjobb orvosság” (Péld 17,22a), „Mulatság kedvéért rendeznek lakomát, és vidámmá teszi az életet a bor, de pénz kell mindehhez!” (Préd 10,19). És ami ennek az alapja, az az Úrral való közösség! Az Úr jelenléte az, ami megörvendeztet, ami feljogosít, hogy örüljünk, vigadjunk.

„Csak vidáman, csak vidáman, mindennap fény árad ránk, szépségekkel teljes lesz majd éltünk, csak vidáman menjünk hát” – szól az ifjúsági ének refrénje. Mindennek rendelt ideje van, most van a nevetés, a vidámság ideje: „és megvan az ideje a táncnak” (Préd 3,4b). Nem baj, ha örvendezünk egymásnak, jól érezzük magunkat, és mindeközben Istenünknek adunk hálát a megterített asztalért, a kedves barátokért, a jókedvért. És közben kérjük az ő oltalmát, hogy minden bűnre való kísértésben legyen velünk és tartson meg.

Csonthó Aranka

„HALÁLOS ABRAKADABRA”, AVAGY: HARCBAZ AZ OKKULTIZMUSZAL (1)

A kórkép

***A 21. század kétségkívül a spiritualizmus évszázada már most. Sajnos azonban sok esetben egy elegy-belegy, kevert hitnek vagyunk a szemtanúi, melyben sok mindent összegyúr magának az ember, amiből viszont a tudatlansága miatt sok szenvedés fakad. A kor, ami-
ben élünk, a posztmodern ember meg nem gondolt, következtelen hitének kora. Ennek veszélyeiről, majd az ebből való gyógyulásról szól az életpéldákkal tűzdelt sorozat.***

Pár hete felhívott egy nő, hogy eskessem össze őt a vőlegényével. Kiderült, hogy mindketten katolikusok, de mivel sem a katolikus pap, sem a polgármester nem ér rá, keresnek valakit, aki összeadja őket. Aztán felbátorodva kifejezte: „igazából nem is templomi szertartásra gondoltunk, mert a templom gondolatától a hideg is kiráz”. Miután kifejtettem, hogy egyházi szertartás alkalmával Isten előtt tesznek komoly esküt, ugyanaz a személy azt felelte: „igen, igen, én egyébként nagyon hiszek az Istenben”. És higgyük el, ez nem elszigetelt eset. Tömegek hisznek, csak nem tudják, hogy miben: egy önmaguk által kreált és elképzelt istenben, aki mivel nem létezik, egy tehetetlen bálvány. A hölgy nem is számított a visszakérdésre: „Azt mondta, hogy hisz. Meg tudja mondani, hogy mi haszna van belőle?” Gondoltam, el tudja mondani, hogy ha már hisz Istenben, mire megy ezzel a hittel, miért jó neki. Nem tudta. Tízezrek nem tudják. Pedig ez nem piszkálódós kérdés. Ha jobb lesz a főnökünk a munkahelyen, ha szerelmesek vagyunk, ha gyermekünk születik, el tudjuk mondani, mi hasznunk belőle. Házaspárok megbeszélnek, hogy miért jó, ha 3,5 százalékos tejet vesznek másfeles helyett, ha zene- és angolórákra kezdik járatni a gyerekeiket, de nem gondolják át a hitüket: mit, miért és hogyan hisznek. Ezért gyakran egy keverék vallás áldozatává válnak, és mint a cikk egészéből kiderül, ez egyáltalán nem ártatlan tudatlanság.

A kortünetek viccesek, ugyanakkor ijesztők is. Sok ember van, aki nem hisz Istenben, de hisz az angyalokban. Nem hisz a pokolban, az ördögben, de azért huncutságból és jópofaságból kiábrázolja energiatálokon, mit pl. a Hell. Csak a Dunaszerdahelyi járásban több tucat olyan Volkswagen közlekedik az utakon, amelynek a kör emblémáját internetről rendelhető kis króm szarvacskával, far-

kincával és vasvillát tartó kézzel egészítették ki, így az autó fajtáját jelölő embléma egy ördögöt ábrázoló jellé változott. Egy, a nevében is tökéletességet hirdető autóiskola és más, rutinosabb sofőr autójának szélvédőjén kisebb-nagyobb, ördögöt ábrázoló levonó hirdeti huncut mosoly kíséretében, hogy: vagány, de azért szerethető személy vagyok (mint az ördög?), vagy „ördögien jó és pokolian gyors” sofőrré tudok válni, szóval tessék velem vigyázni. Gyakran ugyanezen emberek nevetnek vagy idegesek lesznek, ha meghallják a szót: Jézus; ugyanakkor hisznek abban, hogy nekik „külön bejáratú” védőangyalaik vannak, mintha az angyalok csak úgy maguktól keletkeztek volna, és bennük könnyebb lenne hinni, mint Jézusban. Siker és boldogság reményében ezek jelentkeznek be pl. a Facebook „Angyalterápia” csoportjába, amelyet egy konkrét, doktori titullal rendelkező személy vezet, de aminek már a neve is bizarr. Mi ez? – kérdezheti az olvasó jogosan. Terápia angyaloknak vagy terápia embereknek angyalok segítségével? Mindkettő abszurd, lehetetlen és szükségtelen!

Egy evangelizációs szolgálatot félreértő asszony mondta nagy örömmel és ragyogó arccal, hogy: ő érti ezeket a dolgokat, sőt, képzeljem el, ő már kommunikál az angyalokkal. „Akkor tessék gyorsan abahagyni!” – feleltem neki, mert ez nem játék, ez sátáni dolog. Pedig angyalokról, kedves és szerethető lényekről van ugye szó... Csakhogy: hol olvasunk angyalokról? A Bibliában! Ott pedig egyedi, Isten által eltervezett esetektől eltekintve sehol sem olvasunk arról, hogy mi – főleg Istent megkerülve és kihagyva – kommunikálhatunk az angyalokkal! Az angyalok, szeráfok, kérubok Isten csodálatos lényei, munkatársai, akiket Isten küld üzenettel az emberhez, amikor ő akarja, de sohasem visznek üzenetet az embertől

az Istenhez, mert az Úr az egész föld, ő mindent lát és tud, és meghagyta, hogy minden imát, kiáltást, ami elhagyja a szánkat, csakis hozzá és Jézushoz intézzük. Ha nem így teszünk, minden, még a legjobb szándékkal elmondott imádság is a Sátánnál landol, ő pedig megteszi, hogy válaszol rájuk, mert van hatalma rá...

A ma embere hitének következtelenségét mutatja az is, hogy a legtöbb ateista, miután egy szintén ateista hozzátartozóját elveszíti, hirtelen keresztyén hittel, de sokszor önmagát becsapva fogalmaz, amit gyakran kiír pl. a Facebookra is: „anyuka már odafent van, őrá már az angyalok vigyáznak, odafentről néz le ránk”, vagy ami még hibásabb nézet: „vigyáz ránk”. Egyrészt nem jut eszükbe, hogy következtetesen tagadják Isten létét, amely nélkül a menny is teljesen elképzelhetetlen valóság, másrészt senki sem fogalmazza meg pl., hogy: nagypapa már odalent van, őrá már az ördögök vigyáznak, amely egyértelműen mutatja azt a téves, következtelen és egyoldalú hitet, hogy akár van Isten, akár nincs, élete végén úgys mindenki üdvözlő.

Egyértelmű hát, hogy a bűn miatt az ember elszakadt Istentől, és ezzel teljesen vagy részben elveszett az igazi identitástudata! Mivel azonban Isten halálisan szereti az embert, helyre akarja állítani, hogy: tudja, hogy ki ő, mi végre van a világon, honnan jön, hová tart, és hogy van Istentől kapott feladata. Pál apostol ezt a küldetést kapja Istentől: „Ezek közé azért küldelek, hogy fölnyisd szemüket, hogy a sötétségből a világosságra, a Sátán hatalmából az Istenhez térjenek, s így elnyerjék a bűnbocsánatot és helyet kapjanak azok között, akiket a belém vetett hit megszentelt.” Tanítsa meg a pogány népeknek, kicsoda az Úr, mutassa az utat az élő Istenhez, hogy egyedül és kizárólag benne bízva elnyerjék az üdvösséget.

Vámos Béla

ÚRVACSORA 1.0

Bigott verzió

A szükséges (vak)buzgóság

Bigottság vagy vakbuzgóság alatt általában azt értjük, ha valaki szélsőségtől sem mentesen ragaszkodik eszméihez, hitbéli felfogásához. Enyhébb értelemben, ha valakit meg akarunk bélyegezni szerintünk eltúlzott vallásos gyakorlata miatt, bigottnak mondjuk, vagyis szenteskedőnek, kegyeskedőnek, szentfazéknak. A fanatizmuson és az irónián túl megkereshetjük ennek a szónak a lehető legpozitívabb értelmét. Éppen olyan kérdést tárgyalva, mint az úrvacsora, derülhet ki, hogy mennyire vagyunk igazából kegyesek: bigottak a szó eredeti értelmében, azaz mennyire egyezik Isten akaratával az, amit cselekszünk.

Ma is fontos kérdések vetődnek fel: Lelkes keresztyén református embereként mi mit gondolunk Krisztus testéről és vérééről? Ki és mi jelenik meg nekünk az úrvacsorában: Morzsakenyérben ember az Isten? Milyen közösségben van ott részünk, és ez milyen áldást hoz az életünkbe? Hová megyünk, mikor évente (mindössze csak) hat alkalommal azért veszünk részt ünnepi istentiszteleten, mert meg van terítve az asztal: Áldozni?! Úrvacsorázni?! Emlékvacsorán részt venni?! Kóstolót venni Isten legnagyobb ajándékaiból?! A bűnök bocsánata által Krisztus érdeméért részesülni az örök életben?! Vagy mit gondoljunk a választások éveben arról az enyhe törvényi feltevéstől, hogy megválasztandó tisztségviselőknek rendszeres úrvacsorázóknak kell lenniük?! Mire kötelez és bátorít fel a rendszeres jelenlétünk az Úr asztalánál?

Sajnos egy rövid tanulmány keretei nem engedik meg a kimerítő választ az összes feltett kérdésre. Amire az elkövetkező néhány meglátásban törekszem, elsősorban az, hogy a böjt és húsvét közeledtével kicsit megtisztítsuk az úrvacsora szentségét néhány ráakodástól, és visszatérjünk annak sorrendben apostoli, evangéliumi és hitvallásbeli gyökereihez.

Az Úrtól vettem

Pál apostol objektív leírását adja az úrvacsorának az első korinthusi levelében (11,17–34). Éppen ennek a szűkebben vett bibliai helynek a felolvasása – mint szereztetési ige – vált a református úrvacsorai istentiszteletek állandó gyakor-

latává. Valaki így fogalmazta meg: egy olyan ember adja elénk legpontosabban, legobjektívebben a szentség leírását, aki ott sem volt! Pál apostol akkor még távol volt Isten egyházától, később is csak üldözte Krisztus követőit, nem tartozott abba a tizenkettőbe, akikkel Jézus együtt ünnepelte a páskavacsorát nagypéntek előestéjén. Mégis ezt mondja: „én az Úrtól vettem, amit előtökbe is adtam”. Az apostol leírja, hogy ő teljes mértékben akceptálta, amit Jézustól ajándékba kapott, hogy ezt továbbadja. Adományként fogadta el az úrvacsora sákramentumát, mert a damaszkuszi úton találkozott a Feltámadott-tal. Mikor pedig átadja, hogy mit tett az Úr az utolsó éjszakán, egy konkrét gyülekezeti helyzetbe ágyazza bele. Egy olyan közösséget látat velünk, ahol súlyos hibák történtek a közös étkezés során: pártoskodás, szakadások, meghasonlás. Az agapé közben méltatlanul jártak el egymással a gyülekezet tagjai. A közös vacsorát a szegények és gazdagok teljesen máshogy „ünnepték”. Voltak, akik egyszerű pogány, profán lakomaként értették. Ezért inti az apostol a korinthusiakat önvizsgálatra, hogy az Úr legnagyobb jótéteményeként vegyék közös étkezésüket, Jézus Krisztus legnagyobb áldozatára gondolva, és nem méltatlanul.

Önmagát adta

Az evangéliumi hagyomány nagyon hasonlóan ágyazza be Krisztus élettörténetébe az utolsó vacsora leírását, mint Pál apostol. Míg Pál elsősorban egy gyülekezeti-istentiszteleti helyzetre adaptálja leírását, addig az evangélisták a történetiségre helyezik a hangsúlyt. Jézus és a tanítványok utolsó asztalközössége megtörtént húsvét előtt, és ezt három tanú igazolja! Nincs messzemenő különbség Márk, Máté és Lukács leírása között. Mindhármán a passiótörténet bevezetéseként írják le Jézus és a tanítványok asztalközösségét. Érdemes azonban odafigyelni néhány hitbéli, háttérbeli különbségtételre.

Márk (14,12–25)

„Nagyon valószínű, hogy az úrvacsora szereztetési igéje Márknál az evangélium irodalmi középpontját jelenti – írja a na-

pokban elhunyt újszövetségi professzor, Petr Pokorný –, Márk ezzel arra utal, hogy mi Jézus életének és szenvedésének az értelme, melyről az egész evangélium beszél. Hiszen az egész evangélium azt fejezi ki, miben rejlik az új szövetség Krisztus vére által.” Márknál tehát a szövetség megkötése kerül a középpontba, melyet Isten az ő Fiában újított meg népe felé. Az új szövetség (vö. Jer 31,31) kecskék és tinók vére helyett Krisztus vérével kötöttet, amelynek erejében az emberek visszanyerték az elveszített isteni barátságot. Érdemes belegondolni tehát abba, hogy valaminek a közepe a végén van! Az evangélium közepe – az Úr asztala és az új szövetség, a passió, a kereszthalál, a feltámadás – a végén kapott helyet, mert ezzel pecsételte meg az Úr mindazt, amivel egész életében az Atya akaratát kereste.

Máté (26,17–29)

Az első evangélista felfogásához híven az utolsó vacsorát is úgy írja meg, hogy a zsidó hagyományokba illeszti be. Ugyanakkor megmutatja, hogy Jézus jelenléte, áldásmondása, viselkedése, szavai teljesen átalakítják mindazt, amit egy zsidó családfő tett a húsvéti asztalnál családja számára. Körültekintően írja ezt le Ortensio da Spinetoli: „Jézus mozdulatát a szokványostól eltérő szavakkal kíséri. Máté a Márknál szereplő »vegyétek« utasítást az »egyétek« kifejezéssel egészíti ki. Nem tetszés szerinti, hanem kötelező részesülésről van szó. E lakomán az ember nem maradhat pusztá szemlélő, hanem közvetlenül bele kell kapcsolódnia az eseménybe: magáévá teszi az ünnep által felidézett üzenetet és szabadulási programot.” Máté evangéliuma tehát nem demokratikus. Nem bízta ránk a szabad választás lehetőségét, mikor Jézus asztalának vagyunk a vendégei: venni kell, enni kell és inni kell mindazt, amit Jézus ad. Így válik csak Szabadítónkká, azzá az Istenné, aki velünk van (lásd: Immanuel Máté 1,21–23).

Lukács (22,7–23)

A harmadik evangélium a többiekhez hasonlóan, de még kicsit hangsúlyosabban, úgy adja át az utolsó vacsora történetét, mint a tanítványok önállóságának

Szarvas László

és bátorságának a próbáját: „Vegyétek, és osszátok el magatok között!” (Lk 22,17b). Ez megnyilvánul már az előkészületben: az anyagbeszerzésben, a „terembérlésben”, a terítésben és leginkább az engedelmisségben. Nem lett volna nehéz olyasvalakit találni Jeruzsálemben, aki keres egy felső szobát, kenyeret, bort tud venni, bárányt tud sütni, majd megtör egy kenyeret, és egy serlegből borral tudja kínálni vendégeit, de ritkán látni olyan embert, aki önmagát tudja adni, vagy legalábbis le tud mondani valamiféle javáról annak az üdvtervnek érdekében, amelyért Krisztus egész életét odaadta. Az úrvacsora Lukács leírásában nem egy ájtatossági cselekedet, nem „szentfazekak” veszik, hanem olyan tanítványok, akik Jézushoz hasonlóan és Júdással ellentétben képesek önmagukat, az erejüket odaajándékozni hálából az Úrnak. „Ha ez az akarat és döntés egykét embert vagy egész gyülekezetet áthat, ugyanennyi »Krisztus« van már együtt. Ez a »jelenlét« a fontos, ez viszi előbbre Isten tervét, és ez váltja ki a rossz, a gonoszság és az igazságtalanság meghátrálását” (O. da Spinetoli).

4. Mensa Domini...in vita conservat

Hitvallásos iratainkban (Heidelbergi Káté, II. Helvét Hitvallás) és Kálvin János Értekezésében egyértelmű szándékot látunk arra, hogyan lehet visszatérni az evangéliumok és az apostoli iratok tiszta forrásához az úrvacsora kérdésében is. Nem kis viták mentén született meg mindaz, amit az úrvacsoratanban ránk hagytak hitvalló ősünk.

A II. Helvét Hitvallás a XXI. fejezetben tárgyalja az Úr vacsoráját, tisztázza a

fogalmakat és annak jelentőségét (természetesen szükséges átolvasni a teljes tanítást, ami online felületen is könnyen elérhető). De ebben a rövid latin mondatban Mensa Domini...in vita conservat! is összegezhető, amit hitvallásunk tanít: Az Úr asztala...éltet! Az Úr asztala az életre/az életben konzervál. Örök életre őrzi meg azt a legjobbat, legnemesebbet, amit Krisztus ad az életünkbe a bűnbocsánat által. „Mert ahogyan a testi étel és az ital nemcsak újra felerősíti és megszilárdítja testünket, hanem életben is tartja, úgy Krisztus érettünk halálra adott teste és kiontott vére is nemcsak felerősíti és megszilárdítja lelkünket, hanem élteni is; de nem úgy, hogy testileg esszük és isszunk, hanem úgy, hogy Isten Lelke lelkiileg közli velünk azokat, amiképpen az Úr is mondotta: Én az a kenyér, amelyet én adok, az én testem, amelyet a világ életéért adok” (II. Helvét Hitvallás XXI./7.). Az Úr „menzája” tehát erősít és éltet. Mindannyian – akik tanultunk már középiskolában vagy egyetemen – megtapasztaltuk milyen egy menzai étkezés. A diákok számára ez a legolcsóbb, legelérhetőbb formája volt annak, hogy tanulás közben ne haljanak éhen. Kereszténynek számára az Úr menzája az, ami konzerválja bennünk a Lélek adományait. Ez ma is a legelérhetőbb és „legolcsóbb” formája annak, hogy ne haljunk lélekben és hitünkben éhen. „Saját állagával (szubsztanciájával) táplál” – írja Kálvin az Értekezés 18. kérdés-feleletében. Saját életének lényegét adja nekünk ingyen Jézus Krisztus, hogy soha ne szenvedjünk lelki éhségben. Miközben pedig táplál, az Isten iránti kötelességeinkre is emlékeztet, mert ez a kegyelem egyszersmind drága is.

Kötelesség és hitelesség

„Van, akinek enni kell / Van, akinek inni kell / Van, akinek talán ennyi sincsen. / Valamiben hinni kell / Akkor is, ha nem felel / Melléd ül, és koccint veled az Isten” (Quimby: Parafenomén). Egy ilyen zeneszöveg sok mindenben tükrözi a mai valóságot. Van, amikor már csak abban bízunk az ember, hogy melléd ül az Isten, hogy közvetlenül vele van az Isten. Sosem szabad elfelednünk azonban, hogy az az Isten ül mellénk, aki közénk jött. Aki asztalközösséget vállalt bűnösökkel, vámszedőkkel, házasságtörőkkel, tékozló fiúkkal, és a végén (ami nem volt a vég) meghalt értük. Ez az Úr Jézus akar velünk lenni minden úrvacsorában, mert ő hiteles volt mindhaláláig. Saját életével táplál a kenyérben és a borban. Ez az evangélium közepe, és ezért egyházi életünk közepe is.

Mindig az ajándékozó hitelessége a fontos: aki nemcsak beszél, és szépen tud idézni bibliai helyeket vagy nagy prédikátorok igehirdetéseit, hanem képes mindezért áldozatot hozni, felbátorodik megcselekedni az Úr dolgait. A már idézett Petr Pokorný nem csak azért volt szeretett tanárunk Prágában, mert nagy tudós, nagy biblikus, akadémikus, hírnév-tes teológus volt, hanem derűs és alázatos ember is. Aki rendezett családi életet élt, hűségesen a házasságban és a gyülekezetében. Hitelesen képviselte Jézus Krisztus ügyét mindhaláláig.

Adja az Úr nekünk is, hogy bátrak legyünk magunkhoz venni az ő lényegét, mint legnagyobb adományt, és mint kötelező részesedést az új szövetségben. Csak így lehet hiteles és kötelességtudó a keresztyén életünk.

Tarr Ferdinánd

A PELSŐCI FÖNIX

Lapunk februári számában elérkeztünk a 2019 októberében megkezdett sorozatunk befejező részéhez, melyben a Góti-kus út mentén tett ismeretterjesztő kirándulásunk negyedik állomását, a pelsőci református templomot mutatjuk be.

Pelsőc a Bebek család ősi fészke, református temploma hosszú időn át nyerte el mai formáját. Valószínűleg az 1300-as években a Bebek család egykori várának területén állt az az ősi kápolna, melyet a mai templommal késő gótikus bélletes kapu köt össze. A kápolna falán három, hármastagolású késő gótikus ablak található, melyek alatt ülőfülkéket építettek ki. Lehetséges, hogy eredetileg temetkezési kápolnának építették, de istentiszteleti alkalmakra is használták a közel száz férőhelyes termet, mely napjainkban Kálvin nevét viseli.

A várost a török hadak 1558-ban feldúlták, a lakosok többségét elhurcolták, és a város épületeiben is nagy károkat okoztak. A várat lerombolták, a hozzá tartozó templomot felgyújtották. A tető megsemmisült, a boltívek leszakadtak, a megmaradt falakon lévő freskók jelentős károkat szenvedtek. A romos épület közel ötven évig volt kitéve az időjárás viszontagságainak.

Radácsi Károly pelsőci lelképásztor idestova 35 esztendeje pásztorolja a 2300 lakosú település református híveit. Tőle megtudtuk, hogy bizonyos feljegyzések szerint a református gyülekezet megalapítását 1565-re teszik, ugyanis fennmaradt egy Méliusz Juhász Péter által Bebek Györgyné Patóchy

Zsófiának íródott köszönőlevél, melyben a püspök köszönetet mondott a földbir-tokos feleségének, hogy Kálvin tanait oly szorgalmasan terjesztette Pelsőcön, hogy az egész város reformátussá lett.

A református hívek áldozatkész munkájának köszönhetően 1617-ben újjáépült a templom. Az északi oldalon a régi szentély helyére karzatot építettek, mely a legények karzata néven lett ismert. Itt a lekonfirmált, még nőtlen legények ültek. A karzat faszerkezetét csapolás tartja össze, nem tartalmaz fémeket. Díszesen festett kazettái fölött bibliai idézet és megépítésének dátuma – 1629. november 16. – látható.

A 19. század elején helyreállították az északi oldalon lévő eredeti kápolna boltozatát. A munkák közben bukkantak rá Bebek László sírjára, melynek a márvány fedőlapját most a kápolna falába építve csodálhatja meg a látogató. 1816-ban készült a műmárvány szószék, 1877-ben pedig az orgona. 1938-ban a magyar műemlékvédelmi hivatal munkatársai a felújítási munkálatok során a templom külső déli falán Szent Istvánt, Szent Lászlót és Szent Imrét ábrázoló freskók maradványaira bukkantak. Az 1970-es évek végén a szentély déli falán bukkantak újabb, Jézus életének két mozzanatát, az utolsó vacsorát és a keresztre feszítést ábrázoló freskókra. 2011 és 2014 között napvilágra került a szentély többi megmaradt freskója is, és a korábbiakkal együtt – az angyali üdvözléssel kezdődően a keresztre feszítéssel bezárólag – egy

egész krisztológiai ciklust alkotnak. A freskók kidolgozása, az alakok plasztikussága korabeli olasz művészek munkájára utal, és ez nem is lehetetlen, hiszen Bebek György az udvari tisztségéből adódóan hívhatott a Carrarák uralta Padovában élő olasz művészeket.

A templomtól különálló torony a Bebek-vár egyik bástyájára épült. Az első torony pontos építési idejét már nem lehet megállapítani, de a torony 1621-ben történt leomlásáról már vannak feljegyzések. Újraépítésére bő száz évvel később került sor, majd az 1807-ben történt javítás során magasabbra húzták a falakat. A torony tetejére illesztett rézgömbre kakas, csillag és egy félhold került. Ám alig telt el tizenhárom év, amikor egy hatalmas vihar leszakította a torony tetejét, és a rézgömb – ma Bebek tér – az akkori piac térségére esett. A hívek adományaiából a torony ismét felépült. A második világháború idején ugyan befoglaltak az „időtépázta” torony javításába, de a munkálatok befejezése sokáig váratott magára. A torony külső oldalán lévő, a 2. világháború áldozatainak emléktábláját a település fennállásának 750. évfordulóján avatták fel. A krónikás feljegyzése alapján a toronyban lakó három harang közül az egyiket hadi célokra elvitték, a megmaradt kettőből az egyik Szentpétery Sámuel hajdani pelsőci református lelkész adománya korán elhunyt Béla fia emlékére. Most ezek hívják istentiszteletre a pelsőci református híveket, akik ugyan számban fogyatkoznak, de hitük rendíthetetlen.

Fritz Beke Éva

Fritz Rudolf

AZ ÚRTÓL LETT, ÉS CSODÁLATOS A MI SZEMEINK ELŐTT

A Beretkei Református Árvaház története (1929–1944)

A beretkei árvaház megalapításának előzménye egy 1928 májusában Rimaszombatban tartott református leánykonferenciáig nyúlik vissza. Itt vetette fel ugyanis Bácsy Gyula, a kárpátaljai egyházkerület missziói lelkésze az akkor épp új gazdát kereső rozsnói gyógyfürdő szálloda-épületének egy árvaotthon céljára való megvásárlását. Az ötlet számos, főként gömöri egyháztag tetszését elnyerte, a konvent viszont – elsősorban anyagi okokra hivatkozva – elutasította a javaslatot. Ekkor azonban az árvaház ügye új, váratlan fordulatot vett: Beretke földbirtokosnője, Tornallyay Margit ugyanis – az ekkor már beretkei lelkész, Bácsy Gyula ösztönzésére – a református egyháznak ajándékozta egyik kastélyát, kiegészítve azt egy, az épület teljes felújításához szükséges 100 000 koronás pénzadománnyal. Ebben az épületben nyitotta meg kapuit 1929. október 31-én tíz fiú és két leány árvával a Beretkei Református Árvaház. A korszakban ez volt a Szlovenszkói és Kárpátaljai Egyetemes Református Egyház egyetlen egyetemes, összegyházi fenntartású árvaháza.

Az intézménybe csak törvényes házasságból származó református árvákat, félárvékat és később rendkívül rossz szociális helyzetben levő gyermekeket vettek fel. A gyermekek átlagos létszáma az árvaház fennállása idején harminc és negyven fő között mozgott. Az intézmény igazgatója az első hat évben Bácsy Gyula volt. Munkáját felesége, egy időnként két nevelő vagy diakonissza, egy szakácsnő és egy mindenestül segítette. Bácsy távozása után az intézmény vezetését rövid időre Borza Zoltán lelkész, majd a helyi református elemi iskola igazgatója, Gérecz Lajos vette át.

A Beretkére került árvákat minden tekintetben kifogástalan körülmények fogadták. A fiúk és lányok külön hálószobá-

ban aludtak. A gyermekek mindennapjait a tanulás – munka – játék tevékenységi formák hármasa határozta meg. Számos munkát ők végeztek az árvaház körül: a takarítást, a mosást, a favágást vagy épp a kertészkedést. A vallásos lelki nevelés mellett nagy gondot fordítottak a testedzésre is.

Az árvák taníttatása a község református elemi iskolájában folyt a helyi diákokkal együtt. A legjobb előmenetelt felmutató árvák a sajógömöri evangélikus polgári iskolában folytathatták tanulmányaikat. A Beretke és Sajógömör közti, mintegy öt kilométer hosszú utat naponta kétszer, gyalogszerrel kellett megtenni a diákoknak. A felcseperedő fiúárvékat főként iparossegédnek adták, a tehetségesebb árvák közül viszont volt, aki gimnáziumban vagy tanítóképzőben folytatta tanulmányait.

Az árvaháznak számos nagylelkű támogatója és segítője volt, akiknek nagy része a gömöri egyházmegyéből került ki. Közülük is kiemelkedett a már említett Tornallyay Margit és testvére, a tornaljai

földbirtokos és tiszáninneni egyházkerületi főgondnok, Tornallyay Zoltán.

Az 1938. november 2-án aláírt első bécsi döntés értelmében Beretke újra Magyarországhoz került. A határmódosítás után valósult meg az árvaház épületének modernizálása, mely az elektromos áram, valamint a vezetékes ivóvíz bevezetését jelentette. 1943-ben a tiszáninneni egyházkerület püspöke, Enyedy Andor tett látogatást az árvaházban, melynek emlékkönyvébe a következő sorokat írta: „Az Úrtól lett, és csodálatos a mi szemünk előtt.”

1944 szeptemberében a front közeledténél hírére az árvaház vezetősége igyekezett az árvákat rokonaiknál vagy befogadó családoknál biztonságba helyezni. A falut már november végén szovjet találat érte, ami december 25-e után rendszerezéssé vált. A katolikus és a református templomból is jóformán csak a négy fal maradt meg, de legalább megvédték a mögöttük található árvaház épületét, mely így csak néhány találatot kapott. A szovjet katonák január 12-én szállták meg a falut, és szinte minden mozdíthatót elvittek az árvaházból.

A háború végétével az elküldött árvák már nem tértek vissza Beretkére. Az árvaház kastélyépületét a kommunista hatalomátvételt követően államosították. A beretkei egyházközség a rendszerváltás után visszakapta az épületet, melynek falain még a mai napig láthatóak a második világháború nyomai.

Galo Vilmos

A LEGJOBBAK AKARUNK LENNI

Látogatóban a Timóteus Házban

Fritz Beke Éva

2017 májusában adták át a Vág-híd mellett az egykor árvaház céljára épített, később az idősök ellátását felkaroló, intézzé átalakított épületet, a Timóteus Házat. A Komáromi Református Egyházközség a 2004-től tulajdonában lévő ingatlant fokozatosan újjáépítette. Ma a szociális gondoskodásra szorulóknak – Alzheimer-kórban, szklerózisban, demenciában szenvedők, vagy éppen az otthoni magánytól menekülők – élnek a falai között. Az intézet igazgatója a jelenleg anyasági szabadságon lévő Gönczöl Tóth Hilda. Az intézmény főnövére a közel negyven éves tapasztalattal rendelkező Polgár Klára. 1982-től csak szociális intézetben dolgozik. Amikor tudomást szerzett a Timóteus Ház tervezett nyitásáról, azonnal jelentkezett a pályázati

felhívásra. Igyekezett maga mellé olyan szakembereket keresni, akik szívesen dolgoznak az idős és beteg emberekkel, ugyanakkor mindenkinek a szívére helyezte azt is, számoljanak azzal, hogy egy egyházi intézetben az elvárások is nagyobbak. „A léceket elég magasra tettem. Célként tűztam ki, hogy a Komáromi járásban mi leszünk a legjobb intézmény. Igyekeztem is mindent megtenni ennek érdekében. A munkafelvételre jelentkezőknek három hónapot adtam alkalmasságuk bebizonyítására. A tapasztalattal rendelkezők tudják, mivel kell számolniuk, mit takar az idősökkel való munka, hogy az egészségi és lelki állapotukat is figyelembe kell venni. Egy kedves szó, egy kis beszélgetés felér egy orvossággal” – mondja a főnövére.

Tizenkét óra után ebédhez gyülekeznek a gondozottak. Egymás után jönnek ki a szobájukból, ki egyedül, ki segítséggel, ki kerekesszékkal. Evés előtt közösen imádkoznak, majd az ápolók a megterített asztal előtt ülőknek kimerítik a tányérjukba a levest. Később hozzák a második fogást.

A két részből álló Timóteus Házban harmincnyolcan élnek. Az idősök otthonában harminc beteggel, a specializált intézetben nyolc szociális gondoskodásra szorulóval törődnek. A többség az egészségi állapotának megromlása miatt kénytelen itt tölteni utolsó éveit, de a magányból menekülők is itt találtak közösséget. „Aki ide szeretne költözni, annak az orvosi lelete alapján a lakhelyéről kell hoznia egy határozatot az intézeti rászorultságáról. A pszichés diagnózisúak esetében viszont a megye hagyja jóvá az intézeti elhelyezést. Egy személy ellátása 450 euróba kerül. A specializált intézetben lakók költségéhez a család és a szociális minisztérium is hozzájárul. Hogy kinek milyen összeget kell fizetnie az ittlétéért, azt az erre vonatkozó rendelet alapján számoljuk ki. Ehhez párosul még 50 euró a szükséges gyógyszerekre és a magánjellelű szükségletekre. Amennyiben a szociális szolgáltatást igénylő nyugdíja nem fedezi az ellátás költségeit, akkor a különbözetet egy külön szerződés alapján a hozzátartozónak kell megtérítenie” – sorolja az ittléttel járó feltételeket a főnövére, aki elárulja, sajnos előfordul, hogy a hozzátartozó nem tájékoztatja megfelelően az otthonban el-

Fritz Beke Éva

helyezendő. Mikor új páciens érkezik, a főnővér, a gondozók, az ápolók együttesen törekszenek arra – különösen az első hetekben, hónapokban –, hogy az új lakó jobban elfogadja a környezetváltozást. Ide csak egy bőrönddel, nagyobb táskával jöhet, amibe a listán szereplő személyes dolgait teheti, kivételes esetben legfeljebb a kedvenc foteljét vagy a tévéjét hozhatja el, illetve egy-két képet, amit aztán kitesznek a falra, hogy otthonosabban érezze magát. Az otthonban nemcsak az új arcokat kell megszokni, hanem a házirendet is.

A főnővértől azt is megtudjuk, hogy a súlyosabb betegek részlegén két szobának van egy közös fürdőszobája. A járóképes, önálló lakók egyedül vannak egy szobában, amelyhez szintén tartozik egy konyha is tea- és kávéfőzésre. Ezenkívül minden szinten van egy közösségi konyha mikrohullámú sütővel, hűtővel és gyorsforralóval felszerelve. „A Timóteus Ház teljes létszámmal működik, egy szabad hely sincs. Ha valaki úgy dönt, már nem igényli az itteni szolgáltatást, nyugodtan elmehet” – mondja Polgár Klára, hozzátéve, hogy ilyen még nem fordult elő. Amennyiben üresedés lenne, akkor sem kell aggódniuk, mert a várólistájukon több mint húsz név szerepel. Az intézetbe felekezeti hovatartozástól függetlenül bárki jelentkezhet a felvételre, sőt az sem számít, ki honnan való.

Elsőként a tetőtérben lakó, járóképes időseket látogatjuk meg. Betegségéről derűsen beszél a 13 éve özvegy, nyolcvanegy éves Németh Ferdinánd. 2017-ben műtötték, tíz évvel korábban szívinfarktusa is volt, majd szívritmusproblémái adódtak. „Itt biztonságban érzem magam. Ha valami történik velem, itt vannak az ápolók.

A fiaim ugyan hívtak magukhoz, hogy lakjak náluk egy külön szobában, de dolgoznak, s mivel már nem vagyok teljesen egészséges, így nem akartam őket leterhelni” – mondja őszinte nyugalommal az idős bácsi.

Murár Emil Parkinson-kórban szenved, 64 éves egykori bokszo, aki szintén önszántából döntött a Timóteus Házba való költözésről. Betegsége miatt állandó felügyeletet igényel, nem lehet egyedül maradnia. Előfordult ugyanis, hogy az udvaron elesett, s nem tudott felállni, kiáltania kellett segítségért.

A folyosón összefutunk Demčík Irénnel, aki a kezdetektől itt dolgozik. „Itt mindenki más, mindenkire máshogyan kell viszonyulni. Igaz, nagyobb kihívás is, de több örömet tudnak szerezni, ha például sikerül egy-egy kézműves terméket előállítani. Ha jó idő van, kimegyünk sétálni, kézimunkázunk, egyénileg vigyázunk arra, akire kell. Most a farsangra készülődünk: vágunk, rajzolunk, alkotunk” – sorolja a nap történéseit Irén.

A szomszédos tetőtéri szobán két idős asszony osztozik. Kovács Ilona 88 éves, az otthon talán egyik legidősebb lakója. Az ágya melletti éjjeli szekrényen könyvek sorakoznak. Szereti a regényeket. „Elfelejték a dolgokat, ha pillanatnyilag nem is jut az eszembe, elkezdek gondolkodni, majd beugrik” – mondja az idős asszony, aki elárulja, nem tiltakozott, amikor a lánya eldöntötte, hogy idehozza. Az ittlétével kapcsolatban azt mondja, elfogadta, mert ilyen korban az embernek már nincs mit megbánnia: „Ma vagyunk, holnap pedig már nem.” A 63 éves Török Ildikó tavaly áprilisban elesett, combnyaktörése volt, hét hétig nem tudott járni, majd megmű-

tötték, műforgót kapott. Ekkor újra kellett tanulnia járni. „Itt az ápolók segítségével elkezdtem járni tanulni. Először csak kisebb távolságokat tettem meg, ma már az ápolóval sétálok karonfogva az épületben. Ez pedig már egy előrelépés, mert korábban egy tapodtat sem tudtam tenni. Közben kiderült, hogy Parkinson-kóros is vagyok. Sajnos nem gyógyítható, gyógyszereket kapok, de remélem azzal tartható a jelenlegi állapotom. Enni már csak előkével tudok, reszket a kezem, és könnyen kilötytintem az ételt” – mondja Ildikó, aki rendszeresen részt vesz a pénteki istentiszteleteken és bibliaórákon. Külön felüdülés számára a beszélgetés a gyülekezet lelkészeivel. Elárulja azt is, hogy nagyon jó érzés volt, amikor a menyé várandós volt, és együtt imádkoztak érte és a születendő unokáért.

Az ebéd utáni pihenést követően fél háromkor újabb program várja az időseket. Vannak, akik kifestenek, mások kézműveskednek, egy három tagú csoport pedig inkább társasjátékozik. A szentpéteri Markovics Csilla vezeti a foglalkozásokat. „Sokoldalú az itteni munkám. Alzheimer-kórban szenvedőkkel foglalkozom, együtt számolunk, rajzolunk. Minden reggel tartok egy 15-20 perces tornát a számukra, hogy egy kicsit megmozgassák az izmikat. Nem unalmas az itteni munka” – mondja Csilla.

„Jó úton haladunk, de hogy hosszú távon biztosítani tudjuk ezt a szolgáltatást, azért minden nap keményen meg kell dolgozni. Naponta annyszor mossuk meg a gondoskodásra szorulókat, ahányszor szükséges, megengedhetetlen, hogy rossz szag terjedjen az épületben. Hangsúlyt fektetünk a lelki életükre is. Péntek délelőtt istentisztelet van, a reformátusok úrvacsorát is vehetnek. A helyi lelkészek bibliaórákat is tartanak, s akik igénylik, azokkal személyesen is elbeszélgetnek. Az alkalmazottaknak is szükségük van a munkájuk végzéséhez a lelki feltöltődésre, heti rendszerességgel egy közös áhítaton vesznek részt. Jó kis csapat gondoskodik az itt élőkéről, és szeretik a munkájukat. Ha valaki nem szeretettel végzi a feladatát, az megmutatkozik a munkája minőségén is. Mi pedig tartjuk magunkat a minőséghez, s aki ehhez nem ragaszkodik, továbbállhat, vagy változtatnia kell a hozzáállásán. Szeretet és empátia, ez az idősekről való gondoskodás alfája és omegája” – mondja Polgár Klára főnővér.

Iski Ibolya

Fritz Beke Éva

FOGADJÁTOK BE EGYMÁST, AHOGYAN KRISZTUS IS BEFOGADOTT TITEKET

Az elfogadás, és vele együtt az empátia korunk társadalmának „divatfogalmaivá” váltak. Már-már az az érzésünk támadhat, hogy olyan készségekről lehet szó, amiket egy fejlett társadalom tagjai magától értetődően művelnek. Mégis: valóban tudjuk, milyen a feltétel nélküli elfogadás? Tényleg olyan automatikus a jelenléte kapcsolatainkban, tudjuk és akarjuk ezt a mindennapjainkban gyakorolni?

A 20. század egyik korszakalkotó pszichoterapeuta, Carl Rogers olyannyira az emberi kapcsolatok sarokkövének tekintette az elfogadást, hogy munkássága során a terápia egyik vezérelvéként tartotta számon. Az ő tollából származik az alábbi jellemzés: „Olyan figyelmesen, pontosan és érzékenyen hallgatok meg mindenkit, aki kifejezi magát, amennyire csak képes vagyok rá. Figyelek, akár felszínes, akár jelentékeny a közlés. (...) Szeretném, ha (ti. a beszélő) érezné: ha vállalja a kockázatot, és valami nagyon személyes, furcsa, ellenséges vagy cinikus dolgot mond, lesz legalább egy személy, aki figyel rá, igyekszik világosan megérteni, és azt, amit mond, elfogadja, mint lényének őszinte kifejezését.”

Az elfogadás először is figyelmet feltételez. Az, aki megoszt velem valamit, fontossá válik számomra. Olyannyira, hogy félreteszem egyéb feladataimat, kedvteléseimet, és figyelmemet – ha csak egy rövid időre is – kizárólagosan neki szentelem. Lássuk be, sietős hétköznapijainkban, mikor számos fronton kell egyidejűleg helytállnunk, szabadidőnkben pedig elárasztanak bennünket a szórakozóipar adta lehetőségek, nem is olyan egyszerű ez a feladat. Mikor tettük utoljára félre a házimunkát, raktuk le a kezünkbe a telefon, kapcsoltuk ki a tévét, hogy időnként és figyelmünket teljes mértékben egy olyan személyre fordítsuk, akinek arra talán éppen akkor nagy szüksége volt?

Az elfogadó személy továbbá türelmes. Nem követelőlőzik, nem siettet, és nem erőlteti rá saját magát a másik félre. Gyakran esünk ugyanis abba a hibába, hogy ha valakire figyelmet fordítunk, azonnal fejlődést és eredményeket akarunk látni. Az emberi kapcsolatok azonban (és főként a sebzett, sérült lelkek) egyáltalán nem ilyen műfajt képviselnek. Mindannyian különbözőek vagyunk, és vannak köztünk olyanok is, akiknek ténylegesen hosszabb

időre van szükségük ahhoz, hogy meg tudjanak nyílni mások előtt. Nemrégiben egy kedves pedagógus ismerősöm ezt a hátrányos helyzetű gyerekek kapcsán úgy fogalmazta meg, hogy nem mindegyikük képes a lelki távolságot önmaga és egy másik személy (adott esetben a pedagógus) között saját erejéből áthidalni. Sokszor a legtöbb, amit ilyen esetben tehetünk, hogy az első lépést magunkra vállaljuk, a figyelmünkkel türelmesen jelen vagyunk embertársaink mellett, készen állva arra a pillanatra, amikor képesek lesznek bízni bennünk, és – Rogers szavaival élve – vállalni a kockázatot, hogy valamit felfedjenek önmagukról a mi számunkra.

Ha megteremtettük a körülményeket, és utat találtunk a másik személyhez, nagyon fontos momentum, hogy mit is kezdünk azzal az üzenettel, amit beszélgetőtársunk közölni szeretne velünk. Valószínűleg mindannyian szeretünk megerősítő, szeretetteljes szavakat hallani. Az elfogadás valódi próbája mégis sokszor az, amikor társunk közlendője „furcsa”, „ellenséges” vagy éppen „cinikus”. Az ember természetes védekezőreakciója sok esetben a „fuss vagy támadj” elvet követi: vagy a kellemetlen beszélgetés mihamarabbi befejezésére törekszünk, vagy viszsztatámadva a saját igazunkat kezdjük bizonygatni. Mire taníthat bennünket ezzel szemben az elfogadó hozzáállás? Habár időnként kellemetlen lehet számunkra az, amit a másik fél közöl irányunkban, elfogadhatjuk, mint „lényének őszinte kifejezését”. Ha készek vagyunk felülemelkedni a pillanatnyi indulatokon, feltehetjük magunknak a kérdést: Mi mondatja ezzel az emberrel ezeket a szörnyű dolgokat? Mi vezeti őt arra, hogy így cselekedjen? A bántó szavak mélyére hatolva nagyon sokszor félelmet, kisebbségi érzést,

önbizalomhiányt és megrendült identitást találunk.

Fontos tisztáznunk, hogy az elfogadás nem egyenlő a másik cselekedeteinek helybenhagyásával. Pszichológusként természetesnek tartom, hogy időnként minden ember frusztrációt, haragot, szomorúságot vagy elkeseredettséget él át. A mód azonban, ahogy ezeket az érzéseket kifejezésre juttatjuk, nagyon különböző színvonalon valósulhat meg. A nagy művészi alkotások jó része az emberi szenvedés „gyümölcse”. A másik oldalon egy ellenségesen és rombolóan viselkedő kamasz cselekedetei mélyén is megláthatjuk a meg nem értettség érzését, az önbizalomhiányt és a szorongást. Ezen érzések elfogadása nem jelenti azt, hogy nem mondhatnám ki, hogy a konkrét kifejezési formával nem értek egyet. A negatív érzések néven nevezése és tudatosítása ugyanakkor utat nyithat afelé, hogy az okokat megértve a konstruktív együttműködés útjára léphessünk.

Könnyű-e tehát elfogadni másokat? Én nem így látom. Önmagunk és mások elfogadása rengeteg türelmet, őszinteséget, nyitottságot, önuralmat és tudatosságot igényel. Bizonyos társadalmi státuszt a hátunk mögött tudva – legyen az politikus, lelkész, pedagógus, keresztény ember vagy egyszerűen csak a többségi társadalom tagja – könnyen esünk abba a hibába, hogy saját félelmeink palástolására és pozitív énképünk fenntartása érdekében gyorsan pálcát törünk azok fölött, akik másként viselkednek. Az elfogadás gyakorlása ezzel szemben hatalmas emberi teljesítmény, amikor önnön korlátainkon átlépve, felelősséget vállalva önmagunkért őszinte és segítő párbeszédbe bocsátkozunk másokkal.

Ficzere Anikó

AKIK MARADTAK

Szeretettel ajánlom a kedves olvasó figyelmébe Tóth Barnabás: Akik maradtak című filmjét. Úgy látszik, a magyar filmművészet reneszánszát éli, mert egyre több sikert ér el különböző fesztiválokon az utóbbi években. 2015-ben Nemes Jeles László Saul fia című filmje nyerte el az Oscar-díjat, de előtte még a cannes-i fesztivál nagydíját is meg a Golden Globe-díjat. 2017-ben újra beválogattak egy magyar filmet az Oscar-díjra, ami be is került a szűkített listájú 5 legjobb idegen nyelvű film közé. Igaz, végül nem ez a film lett az Oscar-szobrocska tulajdonosa, de pl. Berlinben övé lett az Arany Medve-díj. Ez a film az Enyedi Ildikó által rendezett Testről és lélekről című eposz. És igen, 2020-ban is volt egy Oscar-esélyes alkotás, amit éppen most ajánlok kedves figyelmükbe. Ez a film bekerült a 10 legjobb alkotás közé, ami azért igencsak jelentős eredmény. Minden évben persze nem lehet Oscart nyerni, de az Akik maradtak c. film enélkül is különösen szép élményt ad a nézőnek.

Ez a nagyon szerethető film a 2. világháború utáni évekbe repít vissza. Két sebzett lélek furcsa találkozását meséli el, a háborút túlélő, de családját a koncentrációs táborban elveszítő nőgyógyász, Körner Aladár /Aldó/ és Klára, a vadóc kamaszlány sorsának összekapcsolódását. Klára nem bír szembenézni szülei elvesztésének tényével, talán apapótlékként tekint az orvosra, akihez vizsgálatra viszi el örökké aggódó nagynénje. Klára szerint őt egyszerűen itt felejtették a vézskorszakban, és

így az itt maradottaknak sokkal nehezebb, mint azoknak, akik elmentek. A film úgy meséli el két elárvult ember kapcsolatának lassú kibontakozását, hogy csak hagyja megtörténni a dolgokat, olyan egyszerűen, szinte magától értetődően alakul ki kettejük egyre szorosabb kapcsolata, hogy nem is történhetne másképpen, mint ahogy lejátszódik a néző előtt. A lány apát keres, a férfi elveszett fiai helyett kap egy „problémás” kamaszlányt. Mindkettőjükben erős a túlélés büntudata, torokszorítóan szép képekben mutatja be ezt a film, amikor Klára felmerülő emlékeiben megidéződik elveszett családja, vagy a férfi fénykép-albumának lapozgatásakor fiai, felesége portréja. Mindketten szeretetre és biztonságra vágnak, de az orvos szigorúan ügyel arra, hogy kapcsolatuk szemérmesen baráti maradjon, bár Klarában fellángol valamiféle barátságon túli érzelem is a férfi iránt, de egy rettegéssel töltött éjszaka után elszáll ez a lehetőség, és ez így van jól. A nővé érő kamaszlány később megtalálja a magához illő társat. Hiába van vége a háborúnak, az egyre keményebbé és kegyetlenebbé váló vörös diktatúra szörnyű árnya be-belopakodik a két, szeretetre éhes ember életébe is: a rettegett fekete autó, a hajnali dörömbölés a ház folyosójának egyik ajtaján, ahonnan éppen elhurcolnak valakit. A sebzett, traumatizált embereknek gyógyító szeretet kellene az újrakezdéshez, pedig a háttér egyáltalán nem nyújt békés díszletet az életük színpadán, mert a háború, a holokauszt és az egyre fenyegetőbb kommunista diktatúra mind ez

ellen dolgozik. A film az 1956-os forradalom kitörésével ér véget, amikor felcsillan a remény egy új, egy jobb világ kialakítására. Szép lírai történet ez két emberről, akik a borzalmas tragédiák után is képesek voltak újra kezdeni az életüket. Hiszen Klára is, Aldó is megtalálja azt a társat, akinek megfoghatja a kezét, és nekivághhatnak egy új, közös életnek.

A két főszereplő, Hajduk Károly és Szőke Abigél játéka teszi teljessé filmélményünket. A film világpremierje 2019-ben volt az USA-ban, a 46. Telluride-i Filmfesztiválon.

Szendi Ildikó

ŐSZI KÖZGYŰLÉSEK EGYHÁZMEGYÉINKBEN

Egyetemes Egyházunk egyházmegyei 2019. október 19. és december 8. között tartották meg őszi közgyűléseiket. A beszámolókat olvasva mindegyik egyházmegyében szó esett a közalapához benyújtott kérelmek elbírálásáról, illetve jóváhagyásáról. A közgyűléseken számos gyülekezet kérte presbitériuma létszámának módosítását, mely általában a csökkentés kérelmezését jelentette, ám a gömöri egyházmegye néhány gyülekezete növelni szeretné a presbiterek létszámát. Továbbá mindenhol megválasztották az Egyetemes Választási Bizottság egyházmegyei képviselőit: egy rendes és egy pótag személyében.

A pozsonyi egyházmegye Alistálon megtartott közgyűlésén többek között elhangzott, hogy Trianon 100. évfordulójáról a veszprémi egyházmegyével közösen tartanak megemlékezést. A komáromi egyházmegye a hetényi műemléktemplomban tartott közgyűlésén a presbiterek elhivatottságáról és feladatairól tartott érdekes előadást Kassai Gyula, a barsi egyházmegye esperese. A barsi közgyűlésnek a lévai gyülekezet adott otthont, ahol kö-

szönetet mondtak Demeter Vilma nyugalmazott lelképásztornak sokéves szolgálatáért. Dukon András pozbai lelképásztor a Trianon 100. évfordulója alkalmából rendezendő, egyházmegyei ünnepség ötletét vetette fel. Az abaúj-tornai egyházmegye közgyűlését a barkai gyülekezet fogadta a helyi Zichy-Ferraris kastélyban. A gyűlés keretén belül Orémus Zoltán esperes külön köszöntötte az októberben nyugalmazott jabloncai lelképásztornót, Siposné Várady Klárát, aki 26 évet szolgált a jabloncai gyülekezetben, hat évet helyettesített Barkán és Lucskán. A gömöri egyházmegye a rimaszombati Csillagházban megtartott közgyűlésén tárgyalta a Szilvánusz-nívódíjról, melynek alapítási ötletére Boros István lelkész főjegyző, bátkai lelképásztor tett javaslatot. Azon világi egyháztagokat kívánják elismerni és megbecsülni, akik hitéletükkel az egyház szolgálatában való buzgó részvállalással, társadalmi szerepvállalással, szellemi és gyakorlati tudásukkal, a megélt hitgazságok példaadásával, valamint a református keresztyén nemzeti kultúra ápolásával a gömöri reformátusság javát szolgálják. A

díjakat a tavaszi egyházmegyei közgyűléseken adják majd át. A zempléni egyházmegyei közgyűlést Bolyban tartották meg. A tagok megvitatták a 2020-as évre tervezett alkalmak – házastársi délután, bibliaismereti vetélkedő, egyházmegyei kórus-találkozó, ifjúsági alkalom, egyházmegyei szavalóverseny, egyházmegyei focikupa, presbiterek találkozója és egyházmegyei nap – rendezését. Az ungi egyházmegye őszi közgyűlésére Deregyőn került sor, ahol néhány gyülekezet kérte presbitériumának létszámcsökkentését, és szó esett Trianon 100. évfordulójára való megemlékezésről is. A nagymihályi egyházmegye közgyűlésének a bánóci református templom adott otthont. Az esperes aszszony a közalapba nem fizető gyülekezeteket felkérte: értékeljék át eddigi álláspontjukat. A vitapontok között szerepelt egy esetleges szlovák ajkú egyházkerület létrehozása, az egyház finanszírozása és a lelkészek fizetésének új rendszere is. Az Ondava-hernádi Református Egyházmegye Alsóhutkan tanácskozott, a presbiterválasztás időpontját 2020. szeptember 15-re tűzte ki.

A közgyűléseken megválasztott Egyetemes Választási Bizottság egyházmegyei képviselőinek névsora, melyben az első név a rendes, a második a pótagot jelöli.

Pozsonyi Református Egyházmegye: Kiss Tibor jókai lelképásztor és Lőrincz Olívia

Komáromi Református Egyházmegye: Török Ágota komáromi presbiter és Bartalos Gyula mérnök, érsekújvári presbiter

Barsi Református Egyházmegye: Kassai Gyula esperes és Mente Róbert pozbai gondnok

Gömöri Református Egyházmegye: Gebe László nagybalogi lelkész és Szarvas László jánosi lelképásztor

Abaúj-tornai Református Egyházmegye: Széles Jákob magyarbódi beosztott lelkész és T. Kovács Máté rozsnói presbiter

Zempléni Református Egyházmegye: Hozák Viktor szőlőskei lelképásztor és Szimkó Géza királyhelmeci presbiter

Ungi Református Egyházmegye: Pospíšil Miklós kaposkelecsényi segédlelkész és Egri Gergő iskei lelképásztor

Nagymihályi Református Egyházmegye: Pavol Jašo és Ján Marcinčák

Ondava-hernádi Református Egyházmegye: dr. Gabriela Hertnekiová és Jaroslav Géci lévita

Petr Pokorný (1933–2020)

Ben Skála

2020. január 18-án, a harmadik őrségváltás idején Petr Pokorný visszaadta földi életét teremő Urának. Barátai, diákjai, kollégái, valamint testvérei az Úrban kedves tanárukat és szolgatársukat veszítették el.

Petr Pokorný 1933. április 21-én a morvaországi Brünnben született. Az ottani klasszikus gimnázium elvégzése után tanulmányait a Komenský Hittudományi Karon folytatta. 1958-ban szentelték fel a Cseh Testvéregház lelkészévé. Lelkesi szolgálata mellett azonban továbbra is tanult, és nagy elszántsággal kutatott. Ennek eredményeként doktori értekezését 1963-ban, habilitációs munkáját 1967-ben védhette meg. Ugyanebben az esztendőben professzori állásra kapott meghívást a berlini Sprachenkonvikta, melyet azon-

ban az államhatalom nem engedélyezett. A Greifswaldi Teológiai Kar docensi állására kapott ezután meghívást, amit az állami szervek már engedélyeztek, így egy éven át itt adhatott elő. 1968-tól tanított Újszövetséget a Komenský Hittudományi Karon, ahol később egyetemi tanárként a tanszéket is vezette. Teológiai tanulmányai mellett a Károly Egyetem Bölcsészettudományi Karán titokban ógörögöt és koptot tanult. Vendég- valamint helyettes tanárként és kutatóként több híres egyetemen adott elő, és vezetett szemináriumokat (Pittsburgh, Tübingen, Heidelberg, Princeton, Szentpétervár). Tudományos munkássága elismeréseként a bonni, a budapesti Károli Gáspár Református Egyetem, valamint a Szentpétervári Állami Egyetem díszdoktorai közé fogadta. Több tudományos fórumon aktívan közreműködött. Kutatási munkássága annyira széles és sokrétű, hogy meghaladja ezen visszaemlékezés terjedelmének lehetőségeit. Tudományterületére mindig is úgy tekintett, mint amelynek kritikailag kell szemlélnie és kommentálnia a Szentírás szövegét. Ennek bizonyítéka az efézusi és kolossé levelekhez, Márk és Tamás evangéliumához, valamint Az apostolok cselekedeteihez írodott kommentárja. Az újszövetségi iratok teológiai értelmezése

azonban elképzelhetetlen azok irodalmi vizsgálata nélkül. Ezt igyekezett megvalósítani Újszövetség-bevezetéseiben, valamint hermeneutikai kutatásaiban. Tanári és akadémiai pályája mellett sohasem feledkezett meg egyházáról. Mindvégig aktívan hirdette Isten igéjét a szószékről, utoljára 2019. november 10-én a cseh protestáns teológiai oktatás 100. évfordulója alkalmából megrendezett ünnepségek nyitóistentiszteletén. Néhány énekszövegével egyháza énekeskönyvének anyagát is gazdagította.

2014-ben egyházunk lelkészei számára szervezett továbbképzőn tartott előadását a következő gondolatokkal fejezte be: „A keresztények sokszor azt gondolják, hogy az embereknek azt kell megmondaniuk, hogy mi a jó és mi a rossz. Csakhogy az emberek ezt tudják. Nekünk azt kell elmondani és egész életünkkel megértetni az emberek irányába, hogy a jónak van értelme. Ma a keresztény misszió legnagyobb feladata annak az evangéliumnak a hirdetése, hogy a jó győz a rossz fölött.” Ugyanerre utal egyik legutolsó könyve, melynek címe: Van értelme. Egész életét és hitvallását szemlélve nyugodt szívvel mondhatjuk, hogy tényleg „volt értelme, van értelme”.

Ficzere Tamás

ISTEN SOKKAL TÖBBET TUD ÉS AKAR ADNI

Hanván, a volt egyházközségi iskolában lesz a református óvoda

A Hanvai Református Egyházközség presbitériuma csak 2018-ban határozott arról, hogy amennyiben lehetőséget kapnak, akkor ők is bekapcsolódnak a magyar kormány által támogatott Kárpát-medencei Óvodafejlesztési Programba. A későbbi döntés hátterében az állt, hogy a gömöri egyházmegye területén, Rimaszombatban és Tornalján nagyobb szükség van egyházközségi fenntartású, magyar nyelvű óvodára, mint a kisebb településeken. Idővel azonban változott a helyzet, és az egyház illetékesei támogatták a falvakban létesítendő oktatási-nevelési intézményeket is. A pozitív visszajelzés után a gyülekezet azonnal hozzálátott terve megvalósításához.

Hanván az egyházközség államosított iskolaépületében működik az önkormány-

zati fenntartású óvoda. A presbitérium úgy döntött, hogy a községtől visszavásárolják az egykori iskola épületét, felújítják a létesítményt, melynek befejezése után átveszik az önkormányzattól a fenntartói jogot is. Az óvodában jelenleg egy csoport van, melyet tizenhárom gyermek látogat. Az épület nagysága azonban lehetővé teszi azt is – ha szükség lenne rá –, hogy akár két óvodai csoport is működhessen benne. Az egyházközség egyelőre várja az épület megvásárlására előirányzott költségvetést a Bethlen Gábor Alaptól, de már közben készül a látványterv és a tervezett munkálatok költségvetése is, amelyet később a kivitelező kiválasztása követ. Az épület felújításának költségeit, illetve az új berendezési tárgyakat, bútorokat is a magyar kormány fedezi az óvodafejlesztésre

szánt pénzcso magból a Szlovákiai Református Keresztény Egyházon keresztül.

Az óvodában, amellyel eddig is jó kapcsolatot épített ki a gyülekezetben szolgáló lelkészházas pár, nagyobb hangsúlyt fektet majd a hitéletre, az imádságra, a bibliai történetekre és a hittanra. A gyülekezet lelképásztora, Nagy Andrea elmondta, bízik abban, hogy az óvodáskorú gyermekek és az ott dolgozók számára jobb körülményeket tudnak majd biztosítani. Nem félnek attól sem, hogy esetleg nem tudják majd fenntartani az óvodát. Mielőtt meghozták volna a döntést, sokat számoltak, s végül arra jutottak, hogyha az intézmény a jelen helyzetben fenn tudja magát tartani, akkor remélik, hogy ez így is marad.

Iski Ibolya

TUDÓSÍTÁS |

MI CSAK ESZKÖZÖK VAGYUNK AZ ÚR KEZÉBEN

Bucsházy István

A Pozsonyi Református Egyházmegye 2019 novemberében negyedik alkalommal szervezte meg a Kárpátalja Nincs Egyedül jótékonyági koncertet, a helyszín ezúttal Lakszakállas volt. Somogyi Alfréd esperes elmondta, hogy öt évvel ezelőtt Isten megengedte meglátni a szükségét, és ehhez adott a csallóközi és a mátyusföldi reformátusságnak olyan lelkiületet, amely késszé tette a segítségre,

a testvéri kéznnyújtásra a kárpátaljai testvérek felé. Ezenkívül a kárpátaljai fiatalok számára működik a Gulácsy Lajos-ösztöndíj programjuk is, amelynek köszönhetően, annak elindulása óta tizenkét tehetséges fiatal jutott el egyetemre és főiskolára.

Az est folyamán a Sacra Folk ökumenikus népi dicsőítő zenekar adott egy félórás koncertet. A szervezők meghívását idén is elfogadta a Münchenben élő, Komáromból származó Kristóf Réka operaénekes, a 2017-es virtuózok abszolút győztese. Kodály Zoltán műveit és népdalszövegeket, valamint a református énekeskönyvből ismert adventi és karácsonyi énekeket adott elő. Ezúttal is bemutatkoztak a Pozsonyi Református Egyházmegye által támogatott, Kárpátaljáról származó, fiatal tehetségek. Kovács Edit, aki férjével együtt ének-zene tehetséggondozó műhelyt működtet, elsőként a Nyíregyházi Művészeti Szakgimnázium gitárszakosát, a harmadikos Filep Katalint mutatta be, akinek a programnak köszönhetően hangszert vásároltak. A második kedvezményezett a négygyermekes családból származó Gyurkó Ádám Sárosdorottiról, akinek harmonikát vásároltak, így ő is megvalósíthatja az álmát. Sikeresen befejezte a Nyíregyházi Művészeti Szakgimnáziumot,

jelenleg az ottani egyetem elsőéves hallgatója. A tizenegy éves, hatodik osztályos Nagy Márk is harmadik alkalommal vett részt a jótékonyági koncerten, aki öt éve furulyával kezdte a zenei pályafutását, majd három éve szaxofonozni kezdett. A szükséges hangszert ő is a zenei tehetségek számára gyűjtött támogatásból kapta. Végül a BorzsaVári és a Hangicsáló együttes Maradok című közös műsorára került sor. Kovács Edit elmondta, hogy nagy kérdés Kárpátalján: menni vagy maradni? A fiatalokat arra biztatják, hogy odahaza van küldetésük és megmaradásuk. Elárulta azt is, hogy jövőre még hosszabb műsorral jönnek erre az alkalomra, hiszen bővült a tehetségek sora egy ifjú zenésszel, akinek hegedűt vásárolnak tehetségének kibontakoztatására. A közel háromórás alkalom végén Somogyi Alfréd esperes és Both Ágota csilizradványi lelkipásztor átadták a résztvevők adományaiból összegyűlt 1100 eurót és ezer forintot, amelyet a kárpátaljai fiatal zenei tehetségek hangszervásárlására ajánlottak fel. A tervek szerint a Pozsonyi Református Egyházmegye a következő évben is megszervezi a Kárpátalja Nincs Egyedül jótékonyági koncertjét.

Iski Ibolya

JÓ HÁLÁT ADNI AZ ÚRNAK

Az 1999-ben alakult az érsekújvári Hálaadás kórus, mely nevét templomáról kapta. Fennállásának jubileumát 2019. október 31-én, a reformációi, ünnepi istentiszteleten szolgálattal ünnepelte meg. Karnagya a kezdetek óta Pethes Nátek Emese.

Az érsekújvári gyülekezet életében fontos szerepe van az éneklésnek, a kóruséneklésnek. Először ifjúsági énekkar működött itt lelkes fiatalokkal. Sajnos, az iskolák, a munkahelyek elszóltatták a fiatalokat, s így megszűnt az énekkar. 1999-ben Nátek Sándor lelkipásztor ösztönzésére újra énekkart alapítottak. A kórus örömmel énekel, és sok szeretettel gondol vissza Szeghő Erzsike néniére, aki zenepedagógusként hasznos tanácsokat adott, és aktívan énekelt egészen haláláig. Az énekkar kezdettől fogva részt vesz a komáromi egyházmegye kórustalálkozóján, aminek nemcsak résztvevője, hanem házigazdája is volt már 2009-ben. Szerepeltek már a

barsi egyházmegye és a tatabányai egyházmegye kórustalálkozóján is, rendszeresen énekelnek a REND-en (Református Egyházi Napok Dunántúl) Magyarországon s több gyülekezetben is.

Református énekkarként fő feladatuknak Isten dicsőítését tekintik. Nem szeretnék, ha a hangszer és a zenei harmóniák elvonnák a figyelmet Isten dicsőítéséről. A kórus tagjai összetartó, baráti közösséget alkotnak.

Dávid István orgonatanár vallotta: „A kántor és az énekesek feladata a továbbadás, Isten ajándékainak továbbadása mások számára.” Kálvin szerint a művészet Isten egyetemes kegyelmének ajándéka, Ő az, aki „elménkbe csepegteti a művészetet”. Bízom benne, hogy még sokáig fogunk együtt énekelni örömmel, Isten kegyelméből!

Pethes Nátek Emese

URAM, TE VOLTÁL HAJLÉKUNK

Felvidéki magyar népünk testén máig nem gyógyultak be azok a sebek, melyeket a csehszlovák politikai rendszer az 1946–48 közötti időszakban a kitelepítéssel okozott. Eduard Beneš – akkori államelnök – 33. dekrétuma százezernél is több vérünket üzte idegenbe: Csehszágba (gyakran megalázó zsellérmunkára) vagy Magyarországra. A mózesi ígék lettek valósággá: „Fiaid és leányaid más nép hatalmába kerülnek, te meg csak nézed, és epekedsz utánuk mindennap, de nem tehetsz semmit.” A hontalanság fájdalmát szenvedőknek egyedül Isten maradt menedékük.

Erre emlékeztek 2019. október 19-én emléktábla avatásával a búcsi református templomban az egybesereglettek. Az ünnepi istentiszteleten Szénási Szilárd esperes igehirdetésében így buzdított: „Életünk döntéseiben engedjünk a legfelsőbb Hatalomnak, aki nem tévedésből, nem véletlenül teremtett bennünket magyarnak, és engedjünk a vér szavának, melyet szüleinktől kaptunk, és valljuk magunkat magyar keresztyéneknek.” Ezután Máté László, a tatai egyházmegye esperese,

Nagy Zsolt helyi és Nagy Attila Ákos szónyi református lelképásztor, Csomor Gyula bátorkeszi és Milus Ferenc szónyi római katolikus plébános megáldotta az emléktáblát, melyen a gyülekezet presbitériuma által választott ősi ige – „Uram, te voltál hajlékunk nemzedékről nem-

zedékre” – mellett a következő felirat olvasható: „A beneši törvények miatt meghurcolt búcsi magyarság emlékeztetére állíttatta a Kecskés László Társaság és Komárom városa 2019-ben.” Ünnepi köszöntőt mondott Karkó János, Búcs polgármestere és Vajda Bence dél-komáromi városi képviselő. Az ünnepi alkalmon elhangzott Wass Albert: A bujdosó imája c. verse, szolgált a Forrás énekkar, a Duna népdalkör és a helyi alapiskola és óvoda fiataisága. Megélt gondolatait osztotta meg a jelenlévőkkel özv. Posztos Ferencné Erdélyi Erzsébet a Búcsról Jánossomorjára kitelepített testvérünk. Részletek hangzottak el Gál Sándor Ítéletidő c. művéből, majd a díszruhába öltözött komáromi szekeresszék felvezetésével az emlékezők megkoszorúzták az emléktáblát.

Legyen áldott mindazok emléke, akik a meghurcoltatások áldozatai lettek. Nekünk és a mindenkori utódoknak pedig adjon Urunk hűséget az ő nevének megvallásában, és népünk, nemzetünk gyarapodásának elkötelezett segítségével.

YZ

HUSZONÖTÖDIK ALKALOMMAL ZENGETT AZ ÉNEK

2019. december 17-én került sor a komáromi iskolások jubileumi 25. karácsonyi hangversenyére a helyi református templomban. A rendezvényen a város oktatási intézményeinek képviselőin kívül jelen volt Fazekas László püspök és Keszegh Béla, a város polgármestere is.

E kedves hagyomány meghonosítója Fekete Vince főgondnok, a komáromi művészeti alapiskola tanára, aki köszöntőjében visszaemlékezett a kezdetekre és az elmúlt 25 alkalom nevezetes mérföldköveire. 1994-ben csendültek fel első alkalommal a közismert karácsonyi dallamok a református templomban. Az akkori iskolások énekkarainak műsorát a Musica Juvenalis kamarazenekar, László Zsuzsanna operaénekes, Kubik Éva furulya- és Mórocz Ildikó orgonajátéka tette színessé. Azóta a város összes általános iskolája, a Selye János Gimnázium és a Selye János Egyetem énekkara is örömmel kapcsolódik be a rendezvénybe.

Köszöntőjében Fazekas László háláját fejezte ki azokért a szakemberekért, akik évről évre vállalták az alkalom megszer-

Fritz Beke Éva

vezését. Ezután a karácsony üzenetét hangsúlyozva rámutatott az ember életében lévő fontos dolgokra. Keszegh Béla is nagy örömmel köszöntötte a városban élő lelkes, jó hangú diákokat, akik ének szóval teszik színesebbé az ünnepvárast. Az ünnepi köszöntők után a jelenlévő alapiskolák énekkarai egymás után szóltattak meg szebbnél szebb karácsonyi dallamokat.

A hangverseny végén Fekete Vince külön szólt a jelenlévő pedagógusjelöl-

tekhez. Hangsúlyozta, hogy a felvidéki magyar anyanyelvű kultúra művelése az ő feladatuk lesz. A jövőben pedig rájuk hárul annak felelőssége, hogy a magyar kultúra 25 éve elvetett magjai még sok éven keresztül teremjenek. Ezután az elismerő oklevelek átadása következett azon tanárok számára, akik az elmúlt két és fél évtizedben odaadón, szívügyüknek tekintve készítették fel mindenkori diákjaikat erre az év végi alkalomra.

Fritz Beke Éva

Egyházunk vezetőségének részvétele rendezvényeken

- A pozsonyi Grassalkovich-palotában 2020. január 3-án Zuzana Čaputová köztársasági elnök asszony fogadta a szlovákiai történelmi egyházak és vallási közösségek képviselőit, amelyen egyházunkat Fazekas László püspök képviselte.
- Január 11-én Ján Semjan püspökhelyettes részt vett egyházunk képviselőjében a Csehszlovák Huszita Egyház megalakulásának 100. évfordulója alkalmából tartott ünnepi istentiszteleten a prágai Szent Miklós-templomban.
- Az idei ökumenikus istentisztelet megtartására január 19-én került sor

Nagyszombatban, a római-katolikus Szent Anna-templomban a történelmi egyházak és a zsidó hitközségek képviselőinek szolgálatával és jelenlétével. Az istentiszteletet a Szlovák Televízió egyenes adásban közvetítette. Igét hirdetett Stanislav Zvolenský érsek, a közösséget pedig Ján Juran, a SZK Kulturális Minisztériumának egyházi ügyekkel foglalkozó igazgatója köszöntötte.

- Ján Semjan püspökhelyettes február 2-án Eperjesen részt vett a Szlovákiai Evangélikus Egyház Keleti Egyházkerülete püspökének, Peter Mihočnak ünnepélyes beiktatásán.

A Pátria rádió református műsorai

- Március 1-jén a Világosság egyházi műsorban 7.05-kor Végső László meyercesi lelkipásztor a börtöl kapcsolatban fejti ki gondolatait.
- Március 15-én, 7.05-kor a Világosság egyházi műsorban Erdélyi Adél perbetei lelkipásztor a szárdiszi gyülekezethez írt levél üzenetét tolmácsolja a hallgatóknak.
- Március 29-én, a 7.05-kor kezdődő Világosságban Szénási Szilárd esperes, martosi lelkipásztor a filadelfiai gyülekezetnek írt levélről szól a hallgatókhoz.
- Április 19-én, 7.05-kor a Világosság egyházi műsorban Édes Ákos deáki lelkipásztor a laodiceai gyülekezetnek írt levelet hozza közelebb a hallgatók számára.
- Május 3-án, a 7.05-kor kezdődő Világosságban Virág Szilvia dunaszerdahelyi beosztott lelkipásztor a thiatirai gyülekezet jó cselekedeteire hívja fel a figyelmet, rámutatva a negatív jelenségekre is, valamint a győztesnek járó jutalomra.

A műsor szerkesztője Iski Ibolya. A Világosság egyházi műsort másnap, hétfőn, 13.05 órakor megismétlik, illetve meghallgatható a Sola rádió honlapján: <http://www.refradio.eu/radio/sola/vilagosság>

Kirándulás a Szentföldre

2020. május 1–8. között tervezzük idei szentföldi kirándulásunkat. Az érdeklődők az alábbi elérhetőségek valamelyikén jelentkezhetnek:

Erika Domonkošová, Na záhumní 17, 040 15 Košice V. • 055/6841596, 0903/914964, 0917/350174, domonkosovaerika@gmail.com

Pontus Wellgraf

Pályázat

A komáromi egyházközség pályázatot hirdet a Szövetkezet utca 5458/19A szám alatti Református Óvoda igazgatói állásának betöltésére 2020. július 1-jétől.

Pályázati feltételek: szakmai képzettség, min. 5 év pedagógiai gyakorlat, első atesztáció (317/2009 tk), a szlovák nyelv használata a hivatalos ügyintézésben, az oktatási törvények ismerete, erkölcsi feddhetetlenség, szervezői és kommunikációs készség, a funkció betöltésének személyiségi és erkölcsi feltételei a keresztyén tanítás és erkölcs alapján, református vallású, konfirmált egyháztagság, kateketikai képzettség vagy ennek folyamatban lévő megszerzése előnyt jelent.

Benyújtáshoz szükséges dokumentumok: írásbeli jelentkezés a meghirdetett pályázatra, a végzettség és az első atesztációs vizsga okiratainak hitelesített másolata, igazolás a pedagógiai gyakorlatról, erkölcsi bizonyítvány (3 hónapnál nem régebbi), szakmai önéletrajz, az óvoda irányítására, fejlesztésére vonatkozó elképzelés (max. 1 oldal), a pályázó beleegyezése személyi adatainak felhasználásáról (18/2018 tk).

A pályázatot kérjük **2020. február 28-ig** a következő címre eljuttatni: Szlovákiai Református Keresztyén Egyház Komáromi Egyházközség, 945 01 Komárno, Jókaiho 34. A borítékra kérjük ráírni: „Pályázat – Óvoda” Ne nyissa fel!

KÁLVINISTA SZEMLE

A Szlovákiai Református Keresztyén Egyház hivatalos lapja. A kiadó címe: Jókai u. 34., 945 01 Komárno. Cégbejegyzési szám: 00179191 Megjelenik havonta.

Főszerkesztő: Fazekas László

Szerkesztő: Fritz Beke Éva

Nyelvi lektor: Édes Enikő

Előfizethető a református lelkész hivatalokban és a szerkesztőség címén. Előfizetési díj: egy (kalendáriumi) évre 6 euró.

A lapterjesztést a szerkesztőség végzi:

Jókai u. 34., 945 01 Komárno.

E-mail: ksz90kh@gmail.com

Telefon: 035/3212 106

A kéziratokat nem őrizzük meg, nem küldjük vissza, rövidítésük és szerkesztésük jogát fenntartjuk.

Nyomdai előkészítés: Szarvas László

Nyomja: Valeur spol. s.r.o.

ISSN: 1335-7298

Nyilvántartási szám: EV 3628/09